

Kungsbacka kommun
info@kungsbacka.se

2019-12-05
1 (24)
Dnr-SI 2019:5919

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Kollaskolan 4-6 i Kungsbacka kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Kollaskolan 4-6 avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Kollaskolan 4-6 i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda och styra ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt så att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i både planering och utvärdering av undervisningen.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna bör arbeta för gemensamma förhållningssätt och gemensamma strategier, så att arbetet för att öka studieron blir mer samlat och strategiskt.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla metoder och arbetsformer för samverkan kring likvärdig bedömning och betygssättning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 29 maj 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2019:5919) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att rektorn följer upp, och analyserar skolenhetens kunskapsresultat och värdegrundsuppdraget. Utifrån analys av kunskapsresultat genomför rektorn utvecklingsåtgärder samt fattar beslut om hur resurser ska fördelas för att möta de behov som finns på skolenheten. Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Inom detta uppdrag ser rektorn till att skapa förutsättningar för lärare att samverka, till exempel genom veckovisa möten i arbetslagen på skolenheten. När det gäller skolans arbets- och förhållningssätt finns det inga direkta överenskommelser när det gäller undervisning. Trots detta gör många lärare på samma sätt, till exempel skriver de flesta lärare lektionsplanering på tavlan. När det gäller obehöriga och nyutexaminerade lärare får dessa en mentor och en introduktion. Detta gäller också nya tillsvidareanställda lärare med lärarerfarenhet. På skolenheten saknas dock ett strategiskt jämställdhetsarbete både på övergripande nivå samt i undervisningen. Det sker visserligen redovisning av kunskapsresultat uppdelat på kön men fördjupad analys av orsak bakom skillnader i resultat mellan pojkar och flickor har ännu inte gjorts.

Rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen och vidtar vid behov åtgärder

Skolinspektionens granskning visar att rektorn skapar en god grund för utvecklingen av undervisningen genom att rektorn sammanställer, analyserar och följer upp skolenhetens kunskapsresultat och resultatet av värdegrundsarbetet. Rektorn

sammanställer efter varje termin lärarnas bedömningar av elevernas resultat utifrån om de når kunskapskraven eller inte. Utifrån dessa sammanställningar förs dialog med arbetslagen och skolenheten har, som utvecklingsåtgärder utifrån uppföljningen, startat verksamhetsnära projekt. Beslut angående detta fattades av rektorn utifrån kunskapsresultaten för våren 2018 samt i dialog med lärarna. Lärarna uppger att de var delaktiga i analys och att ge förslag på åtgärder som sedan rektorn beslutade om. Rektorn anger att skolenheten mer systematiskt har fortsatt med dessa dialoger i arbetslagen under våren 2019 och resultaten blev verksamhetsnära projekt utifrån elevernas behov, till exempel studiestöd under och efter skoltid. Ett annat exempel för att öka måluppfyllelsen är att rektorn har infört ett ämneslärarsystem istället för ett klasslärarsystem. Detta skedde inför läsåret 2018/2019.

När det gäller ökad måluppfyllelse samt betyg och bedömning är dessa två av sex fokusområden som Kollaskolan 4-6 har tagit fram för läsåret 2019/2020. Rektorn beskriver hur hon får en nulägesbild av kunskapsresultaten på skolan genom att studera lärarnas bedömningar på skolans lärplattform och resultat från nationella prov. Rektorn får därutöver information från speciallärare och specialpedagog samt genom dialog med lärare om måluppfyllelse. Lärarna på skolenheten ska gå en kurs i betyg och bedömning via Skolverket, eftersom några av dem inte tidigare har satt betyg. Lärarna berättar i intervju att de också går denna kurs för att skapa samsyn i arbetslaget. Arbetslagen på skolenheten ska även läsa en gemensam bok om undervisning - från planering till bedömning - under läsåret. Detta med tydligt syfte att utveckla undervisning och bedömning, enligt rektorn.

Granskningen visar vidare att utifrån analys av kunskapsresultat genomför rektorn utvecklingsåtgärder, enligt ovanstående, samt fattar beslut om hur resurser ska fördelas för att möta de behov som finns på skolenheten. Rektorn har valt att fördela resurser utifrån elevbehov. Rektorn redogör i inskickat material till Skolinspektionen för resursfördelning när det gäller verksamhetsprojekt som ska öka måluppfyllelsen för eleverna. Det handlar om studiestöd under och efter skoltid för elever med behov av detta, lovskola under sportlovet, extra undervisning i bland annat svenska, matematik, engelska och NO för elever som inte når kunskapsmålen samt extra simundervisning för de elever som inte kan simma. En "rastvärdspedagog" har tillsatts i syfte att öka rastaktivitet och trygghet med fokus på klasserna 4 och 5 eftersom man sett ett behov av att öka rörelse och trygghet för dem. När det gäller materiella resurser anger rektorn att skolan bland annat har köpt in skärmar och ståbord. Rektorn anger även i inskickat material till Skolinspektionen att det under detta läsår införts fler halvklasser. Det gäller bland annat kombinationerna musik och matematik samt bild och svenska. Rektorn har även anställt fler lärare "för att det ska finnas

möjlighet för lärarna i respektive arbetslag att organisera sig på bästa sätt utifrån elevernas behov.”

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Inom detta uppdrag ser rektorn till att skapa förutsättningar för lärare att samverka. I det material som Skolinspektionen tagit del av inför granskningen har rektorn beskrivit skolenhetens mötesstruktur och vilka olika typer av möten som är schemalagda. Det är arbetslagsmöten en timma varje vecka, samt lärarkonferenstid två timmar per vecka. Samordnare för de tre arbetslagen träffar rektorn en gång per vecka för informationsutbyte. För att försäkra sig om att insatser genomförs och ger resultat deltar rektorn i de tre lärararbetslagens möten. Var tredje vecka får varje arbetslag ett besök av rektorn. Rektorn kan även ta del av minnesanteckningar från lärarnas möten. Specialläraren deltar en annan vecka än den när rektorn deltar. Elevhälsan har inbokade möten med arbetslagen och kommer ut cirka en gång i månaden och diskuterar elevfrågor, uppger rektorn. Rektorn anger även att hon får information via dialog med lärarna, till exempel när de vill köpa in nytt material för att utveckla undervisningen. När det gäller det kollegiala samarbetet och möjligheten att diskutera pedagogiska frågor och utveckla undervisningen uppger rektorn att detta är syftet med lärarkonferenstiden. Trots detta säger flera lärare i intervju att det finns för lite tid för pedagogiska diskussioner och samtal. Flera av lärarna uppger i intervju att man efterlyser ämneskonferenser då det är viktigt för ämneslärare att träffas och diskutera bedömning och undervisning med ämneskollegor. En lärare berättar att diskussioner lärare emellan mest handlar om elever med bekymmer.

När det gäller värdegrundsuppdraget berättar rektorn i intervju att skolans rektorer samlar all personal i början av läsåret och berättar om värdegrundsuppdraget. Det är allas ansvar att rutiner ”ska sitta”. Bland annat ägnas tid åt att eleverna ska lära känna och respektera varandra samt åt skolans ordningsregler, berättar lärare i intervju. Rektorn berättar att hon är ute i klasserna under dessa veckor. Lärarna arbetar vidare med värdegrundsarbetet under läsåret med bland annat värderingsövningar. Rektorn säger att hon följer upp värdegrundsarbetet i samtal med arbetslagen.

När det gäller skolans arbets- och förhållningssätt finns det inga direkta överenskommelser när det gäller till exempel undervisning. Lärarna berättar att enskilda lärare kan göra likadant, men det finns inget avtalat eller bestämt hur man gör. Till exempel skriver de flesta lärare lektionsplanering på tavlan. Rektorn säger också i intervju att det på skolan inte finns gemensamma överenskommelser. Skolan

är med i VGR – välmående ger resultat – som är verksamhetsutveckling för ökad måluppfyllelse och ökad psykisk hälsa hos eleverna. Inom detta projekt gör alla lärare samma saker, till exempel värderingsövningar och "brainbreaks" med eleverna under lektionstid.

I granskningen framkommer att när det gäller obehöriga och nyutexaminerade lärare får dessa en mentor och introduktion. Denna introduktion innebär bland annat introduktions- och avstämningsmöten med rektorn och administratören, samt en pärm med rutiner. Detta gäller också nya tillsvidareanställda lärare med lärarerfarenhet, säger rektorn i intervju. Lärarna anger i intervju att alla nyanställda får en mentor men att mentorsuppdraget inte är specificerat. Dock ges tid för mentorn att träffa den nyanställde.

Ett strategiskt jämställdhetsarbete bör inledas

Granskningen visar att det saknas ett strategiskt jämställdhetsarbete både på övergripande nivå samt i undervisningen. Det sker redovisning av kunskapsresultat uppdelat på kön. Rektorn skriver i inskickat material att man har uppmärksammat att pojkar har presterat bättre än flickorna i de projekt skolenheten anordnat i syfte att öka måluppfyllelsen. Rektorn skriver att "Vi kan inte dra några slutsatser utan vi letar efter mönster som vi vill fördjupa oss i." Lärarna säger i intervju att det på skolan inte finns något aktivt jämställdhetsarbete. Rektorn uppger i intervju att det inte finns ett "hur" när det gäller att arbeta med jämställdhet i undervisningen. Av intervjuer med lärare samt med representanter för elevhälsan framkommer det att lärare använder namnstickor som läraren drar för att fördela ordet rättvist bland eleverna. Lärare använder sig också av en "hjälplista" på tavlan för att alla elever ska få hjälp i tur och ordning. En av lärarna säger att "killarna gärna tränger sig före för att få hjälp" och att hen använder hjälp-listan för att lärarhjälp ska fördelas rättvist. När det gäller läroböcker har skolan mestadels nya läromedel, uppger lärare, och i dessa läromedel, till exempel i moderna språk, handlar texterna om både tjejer och killar. När det kommer till andra vidtagna åtgärder gällande jämställdhet anger rektorn att det främst har handlat om raster och att få flickorna att röra på sig mer, eftersom hon har sett att pojkarna är mer aktiva under rasterna än vad flickorna är. Nyinköpt rastmaterial samt information till rastvärdar att de ska se till att flickor rör på sig mer, har gjort att rektorn ser att flickorna nu är mer aktiva än tidigare.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver leda ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten.

Skolinspektionens granskning visar att det på Kollaskolan 4-6 inte finns ett tydligt strategiskt arbete gällande jämställdhet. Visserligen sker en analys av kunskapsresultat utifrån könsskillnader men denna bör fördjupas i syfte att säkerställa att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas. Rektorn behöver påbörja ett strategiskt arbete med detta över tid, det vill säga analysera kunskapsresultat och resultaten av värdegrundsarbetet, vidta åtgärder, utvärdera och eventuellt revidera. Detta gäller både på övergripande nivå och i undervisningen.

Av läroplanen framgår att skolan ska aktivt och medvetet främja elevers lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem, bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska könsmonster och hur de kan begränsa människors livsval och livsvillkor.

När ett arbete är strategiskt handlar det om att se helheten och om att förstå hur arbetet ska leda till ett resultat på lång sikt. Det handlar alltså om att ha en långsiktig plan där personal ska få hjälp att ta ut kompassriktningen för olika val som de behöver göra. Det behöver finnas en medvetenhet bland både personal och elever om hur flickor och pojkar bemöts och bedöms i skolan. Det kan handla om att de krav och förväntningar som ställs på eleverna bidrar till att forma deras uppfattningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan behöver ha strategier som följs upp och omprövas för att på ett effektivt sätt motverka traditionella könsmonster. Det behövs alltså en genomtänkt plan för arbetet.

Det kan exempelvis handla om att rektorn i medarbetarsamtal har frågor om jämställdhet eller att man på skolenheten har utformat gemensamma strategier för hur jämställdhet kan tas upp i undervisningen. Rektorn behöver försäkra sig om att varje lärare och all personal på skolan verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar skolans undervisning och arbete. Varje lärare ska här särskilt verka för att flickor och pojkar får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen. För att det ska fungera behöver rektorn ta ansvar för att lärarna har och utvecklar sin kunskap om vad jämställdhet innebär.

Utbildningens organisering, innehåll och arbetsformer måste systematiskt och löpande följas upp på ett sådant sätt att könsmonster kan uppmärksammas. Rektorn bör ställa

sig frågan om det finns mönster på skolan som tyder på att särskilt pojkar eller särskilt flickor "drabbas" i utbildningen utifrån könstillhörighet. Rektorn bör också följa upp att de moment som ges inom ramen för kursplanens centrala innehåll, att undervisa om jämställdhet, tas tillvara och att denna undervisning bedrivs på ett sådant sätt att eleverna stimuleras att omfatta dessa värden. Det kan även handla om att följa upp att lärare på ett medvetet sätt speglar dessa värderingar i undervisningens innehåll och i sin ämnesdidaktik. Rektorn behöver följa upp att lärarna, i alla ämnen, arbetar med jämställdhetsperspektiv i sin undervisning. För att arbetet ska kunna anses vara aktivt krävs att det omfattar alla lärare och alla ämnen. En satsning på en specifik dag eller att arbetet drivs av en enskild lärare vid skolan, räcker inte.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn leder och styr ett strategiskt jämställdhetsarbete och säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas samt vid behov vidtar åtgärder.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 3 och 5a §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att lärarna organiserar och genomför undervisningen så att variation skapas och växling mellan olika arbetssätt och arbetsuppgifter sker. Lärarna ger också ett aktivt lärarstöd så att eleverna förstår, kommer igång med sitt skolarbete samt bibehåller sitt engagemang. På samtliga observerade lektioner är lärarna aktiva när det gäller att hjälpa eleverna, antingen genom att svara eller genom att tydligt visa vad eleverna ska göra.

Undervisningen är strukturerad, med inledningar, genomgångar och logiskt flöde i uppgifterna. Dock saknade några av de av Skolinspektionen besökta lektionerna ett sammanfattande avslut. Det förekommer naturliga inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och lärarna har genomgående höga förväntningar på eleverna. Undervisningens innehåll anpassas till aktuell elevgrupp så att alla elever stimuleras och utmanas, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Det finns vidare ett utrymme i undervisningen för eleverna att reflektera över sitt

lärarande. Till exempel genom att lärare frågar "Förklara hur du har tänkt?" och "Hur tänker du då?". När det gäller att utmana eleverna får eleverna arbeta med uppgifter där det finns många lösningar och svar. Dock saknas det i undervisningen ett varierat arbetssätt och varierade verktyg för att öka elevernas delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen. Även om elever kan bli involverade i olika former av utvärderingar i slutet av lektioner, arbetsområden och terminer när det gäller hur undervisningen har fungerat, ges eleverna endast begränsat inflytande när det gäller planeringens innehåll och former.

Undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

Granskningen visar att lärarna organiserar och genomför undervisningen genom att skapa variation och växling mellan olika arbetssätt och arbetsuppgifter. Lärarna ger också ett aktivt lärarstöd så att eleverna förstår, kommer igång med sitt skolarbete samt bibehåller sitt engagemang. Vid samtliga av de av Skolinspektionen besökta lektionerna är lärarna aktiva när det gäller att hjälpa eleverna, antingen genom att svara och ge återkoppling eller genom att tydligt visa eleverna vad och hur de ska göra något. Uppgifterna som eleverna får under de av Skolinspektionen besökta lektionerna är också varierade och eleverna arbetar med olika typer av uppgifter. Det kan handla om att eleverna lyssnar på en text som de sedan diskuterar parvis och därefter i helklass. Eleverna arbetar också i par eller i grupp under del av lektion i merparten av de besökta lektionerna. Vid två av de besökta lektionerna fanns det dock några elever som stundtals inte deltog i hela eller mindre delar av lektionen, utan att lärare reagerade. Vid Skolinspektionens besök skrev majoriteten av lärarna en planering av lektionen på tavlan eller visade planeringen via projektor på tavlan. I någon av de besökta lektionerna var detta inte möjligt då man inte befann sig i skolans lokaler. Där fick eleverna en tydlig, både visuell och muntlig, genomgång av lektionsmomenten. I elevintervju uppger några eleverna att det nästan alltid finns en planering skriven på tavlan. Några andra elever berättar dock att inte alla lärare skriver planeringen på tavlan. Eleverna är överens om att det bästa är om lärarna både skriver vad som ska göras och också säger vad eleverna ska göra. Eleverna säger emellertid att de inte har berättat för sina lärare att de tycker så.

Vidare visar granskningen att undervisningen är strukturerad, med inledningar, genomgångar och logiskt flöde i uppgifterna. Alla besökta lektioner har en inledning och genomgång där läraren förklarar för eleverna vad de ska göra under lektionen. Vid hälften av de besökta lektionerna återknyter läraren till föregående lektion/lektioner. Några av eleverna berättar att lärare har genomgångar när de ska börja med något nytt, annars är det bara att fortsätta. En elev säger att man i ett ämne "bara jobbar på". Inte alla av de av Skolinspektionen besökta lektionerna hade ett sammanfattande

avslut, även om några av dem hade det. För att ytterligare utveckla undervisningen på skolenheten kan lärarna genomföra tydligare avslutningar av lektionerna.

Eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen

Granskningen visar att det förekommer naturliga inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och att lärarna genomgående har höga förväntningar på eleverna. Undervisningens innehåll anpassas till aktuell elevgrupp så att alla elever stimuleras och utmanas, oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Rektorn anger i intervju att lärarna har höga förväntningar på eleverna. Lärarna kan sina elever och jobbar mycket med anpassningar, säger rektorn vidare. Lärarna ger eleverna positiv respons på deras arbetsinsats och uppmuntrar dem att göra sitt bästa och att våga sikta högre. Lärarna på de observerade lektionerna uppmuntrar eleverna genom att säga "Det finns inget rätt eller fel. Testa mer!", "Nu lärde jag mig något nytt av dig." För att få eleverna att vidga sina svar säger lärare "Förklara hur du har tänkt." och "Hur tänker du då?". När det gäller att utmana eleverna får eleverna vid hälften av de av Skolinspektionen besökta lektionerna arbeta med uppgifter där det finns många lösningar och svar. Representanter för elevhälsan och rektorn uppger också att det i kommunen finns förstelärare som handleder arbetslag på skolenheten där det finns elever som är särskilt begåvade och som därför behöver extra utmaningar. Rektorn säger också i intervju att arbetslag på skolenheten även får handledning av extern expertis när det gäller "gränsfallelever", det vill säga elever som ligger nära gränsen för grundsärskola. Utifrån analys av kunskapsresultat när det gäller måluppfyllelse erbjuds elever i behov av detta studiestöd under och efter skoltid i främst svenska, matematik, engelska och naturorienterande ämnen.

Elever behöver göras delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen

I granskningen framkommer att det i undervisningen finns ett utrymme för eleverna att reflektera över sitt eget lärande. Några lärare säger i intervju att man låter eleverna reflektera över det egna lärandet genom att låta eleverna göra självbedömningar och beskriva hur man har lärt sig något. Eleverna beskriver i intervju att man i några ämnen använt/använder loggbok samt redovisning/utvärdering där de får redogöra för till exempel val av föremål, färg, redskap och material. Eleven har även fått utvärdera sin egen arbetsinsats och förklara vilka val hen har gjort under arbetets gång.

Skolinspektionens granskning visar dock att det i undervisningen i stort saknas ett arbetssätt och verktyg för att öka elevernas delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen. Lärarna anger att det inte finns något gemensamt förhållningssätt gällande elevinflytande i undervisningen eller utvärdering av undervisningen. När det

gäller elevinflytande berättar elever vid intervju att när lärare inte har planerat något eller när det är en vikarie kan man få rösta om vad man ska göra. Elever berättar också att de kan få rösta om roliga saker att göra i slutet av lektionen. Ibland kan de välja om de vill se på film eller fortsätta att jobba. Eleverna exemplifierar med att berätta att i något ämne kan man få välja vad man ska skriva om, och när man är klar kan eleverna välja mellan tyst läsning eller att rita. I ett annat ämne kan man välja om man vill göra en gemensam uppgift på tavlan eller göra något annat. En lärare berättar att eleverna än så länge inte har fått så mycket inflytande över undervisningen. Läraren planerar att eleverna längre fram ska få mer av det och att de då ska få välja "inom ramen". En lärare berättar att hen har fått en ny grupp och att hen vill lära känna eleverna först innan de får inflytande. En annan lärare uppger att hen har låtit sina elever svara på frågor vad de är bra på i ämnet, vad de vill bli bättre på och hur de vill jobba. Flera elever säger i intervju att lärarna kommer med en färdig planering. De får inte vara med och bestämma. En elev berättar dock att en av hens lärare först berättar vad klassen ska arbeta med och sedan får eleverna tycka till om hur de ska arbeta. Vad de ska arbeta med får eleverna inte vara med och bestämma, säger eleven. Lärare säger att det är upp till den enskilde läraren att låta eleverna utvärdera. I intervju uppger lärare att de låter elever utvärdera genom exit ticket eller tummen upp, tummen ner. Lärare har också bett sina elever att utvärdera den egna arbetsinsatsen. En elev uppger att lärare ibland frågar hur det har gått och att eleverna då får visa tummen upp eller tummen ner. En elev säger också att ibland kan lärare fråga hur lektionen varit. Eleven berättar att eleverna kan säga till lärarna om något har varit dåligt.

Rektorn säger att det är viktigt att eleverna får vara med och påverka, och ger som exempel på elevinflytande att eleverna har fått vara med och ta fram aktiviteter för rasterna. Rektorn tillägger att hitta gemensamma riktlinjer för utvärdering är ett utvecklingsområde, och säger att i det nyss påbörjade arbetet med lektionsdesign (läsning av gemensam bok om undervisning) kan detta komma in. Rektorn anger också att eleverna får sätta individuella mål på utvecklingssamtal och att de sedan ska arbeta med dem på "målpassen". De individuella målen ska även komma in i den vanliga undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla varierade metoder och arbetssätt så att eleverna ges inflytande och görs delaktiga i både planering och utvärdering av undervisningen.

Skolinspektionens granskning visar att det på Kollaskolan 4-6 i stort saknas arbetssätt och verktyg för att öka elevernas delaktighet i planering och utvärdering av undervisningen. Även om elever ges möjlighet att påverka arbetssätt och att det ges tillfällen för utvärdering, ges eleverna begränsade möjligheter att påverka lektionsinnehållet.

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter elevernas ålder och mognad. Enligt läroplanen är det inte tillräckligt att i undervisningen enbart förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. Undervisningen ska även bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Undervisningen ska utveckla elevernas förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Skolinspektionen rekommenderar att lärare under ledning av rektorn arbetar aktivt för att öka elevernas delaktighet både i planering och utvärdering av undervisningen. För att elevers delaktighet och inflytande i skolan ska bli en realitet bör lärare involvera elever på ett konkret sätt i planering och utvärdering av undervisningen i alla ämnen. Det handlar om i vilken utsträckning lärarna möjliggör för eleverna att medverka i planering och utvärdering av undervisningens arbetssätt, arbetsformer och innehåll. Eftersom inflytandet ska vara påtagligt, det vill säga tydligt för eleverna, räcker det inte att läraren själv planerar undervisningen, med hänsyn till elevernas intressen och tidigare erfarenheter. Detta kan ses som ett indirekt elevinflytande, men för att inflytandet ska vara äkta behöver eleverna stimuleras till att ta aktiv del i planering och utvärdering av lektioner. Elevers delaktighet och inflytande över undervisningen kan också innebära olika grad av aktivitet från elevernas sida och behöver givetvis också skilja beroende på elevernas ålder och mognad. Det kan vara allt ifrån att undervisningens innehåll präglas av elevernas erfarenheter till att eleverna är med och styr sin egen kunskapsutveckling utifrån uppsatta mål med hjälp av lärarens handledning och utmaningar. Även om undervisningen ska styras av läroplanen finns det utrymme i undervisningen för elevers inflytande. När det gäller val av innehåll i undervisningen finns exempelvis ett utrymme för lärare och elever att tillsammans i planeringen resonera kring vad det centrala innehållet i detalj ska fokusera på inom respektive ämne. Vilka arbetsformer som bäst lämpar sig för att utveckla dessa kunskaper, och hur det ska redovisas är också viktiga aspekter att låta eleverna få resonera kring, i syfte att de successivt ska kunna få ökat eget ansvar. Ett annat

område som eleverna kan vara med och påverka är vilka läromedel som ska användas eller vilka examinationssätt som ska tillämpas.

När läraren utvärderar undervisningen är det väsentligt att läraren inhämtar elevernas synpunkter om hur undervisningen genomförs med avseende på innehåll, arbetsformer och arbetssätt. Att ge eleverna möjlighet att tänka och reflektera över undervisningens kvalitet är av vikt för att läraren ska kunna få ett underlag för att utveckla undervisningen. Dessa utvärderingar ska göras kontinuerligt, under terminens gång, och inte bara i slutet av en termin eller årskurs.

Ett exempel på hur eleverna kan involveras i planeringen av undervisningen är att låta eleverna berätta om sina erfarenheter och föreställningar kring det undervisningen ska behandla. Utifrån detta kan de sedan bidra med idéer på innehåll, arbetssätt och arbetsformer för det aktuella arbetsområdet. Det är dock alltid läraren som utifrån kraven i läroplanen beslutar om planeringen. Det innebär exempelvis att läraren inte alltid kan låta en majoritetsuppfattning bland eleverna påverka hur undervisningen utformas. Det är emellertid viktigt att eleverna upplever att lärarna tar tillvara på deras synpunkter för att utveckla undervisningen, så att eleverna upplever att deras upplevelser och erfarenheter tas tillvara.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 3 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i flera delar så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolenheten. När det gäller studiero saknas det på skolenheten ett mer samlat och tydligt förhållningssätt med gemensamma strategier.

På skolan finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet för eleverna

Granskningen visar att det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolan och att man har trygghet som ett av flera fokusområden för läsåret 2019-2020.

Rektorn beskriver i inskickat material till Skolinspektionen att hon genom trygghetsvandringarna har fått indikationer på att det uppstår konflikter på raster och i korridorer. Rektorn beskriver att man har arbetat aktivt med detta under två år och att man numera har delat upp rasterna så gott det går för årskurs 4 och 5 så att alla elever inte är ute samtidigt. Man har även inrett korridorerna så att de mer liknar en lärmiljö och att eleverna också har möjlighet att studera där. Det finns ett aktivt trygghetsteam som eleverna känner till. Detta uppger de i intervju. Trygghetsvandring sker på hösten och skolan kompletterar detta med en digital enkät under våren, berättar representanter för elevhälsan. Vidare berättar representanter för elevhälsan att utifrån resultaten av vandringen och enkäten tas det fram en handlingsplan för året på APT (arbetsplatsträff). Arbetet på skolan har gått från åtgärdande till förebyggande, tillägger representanterna för elevhälsan. Skolsköterskan gör en sammanställning av vad som har framkommit kring trygghet och studiero i hälsosamtalen för årskurs 4, och resultaten diskuteras sedan i elevhälsoteamet. Arbetet med trygghet och studiero följer ett årshjul där alla är delaktiga – även föräldrarådet, berättar representanterna för elevhälsan. Skolan har en plan mot kränkande behandling och varje år tas det fram nya fokusområden. Representanterna för elevhälsan ger ett exempel på en konkret åtgärd som har genomförts efter att skolans idrottslärare signalerat om oro i omklädningsrummen - numera finns det alltid vuxna där. Förutom vuxna i omklädningsrummen finns det bussvakter och rastvakter, berättar lärare i intervju. Eleverna berättar att om något hänt ute på rasten, till exempel slagsmål, pratar lärarna om det efteråt i klassrummet. Då tar lärarna också upp skolans regler, berättar elever i intervju.

På skolenheten saknas ett samlat arbete med att skapa studiero

Skolinspektionens granskning visar att det på skolenheten saknas ett mer samlat och tydligt förhållningssätt med gemensamma strategier när det gäller studiero. I Skolinspektionens enkät från våren 2019 är det samlade resultatet från skolenheten att studiero ligger under snittet i jämförelse med samtliga medverkande skolenheter. Om detta resultat delas upp i flickor och pojkar ligger flickornas resultat lägre än pojkarnas. Flickornas resultat ligger även under genomsnittet för flickor i samtliga medverkande skolenheter. Samma mönster gäller även för svaret angående trygghet. Svaret när det gäller trygghet har dock högre indexvärde än vad svaret gällande studiero har. När Skolinspektionen frågar om det finns trivselregler på skolan svarar eleverna lite olika. Några elever säger att de inte har en aning. Andra elever svarar att de vet att det finns trivselregler och att man i klassen har pratat om dem på läsårets första dag. Det handlar till exempel om att inte mobbas. En elev berättar att det finns regler för skolan och att det finns regler för klassen och att eleverna har varit med och bestämt dessa. Klassens regler handlar om hur man ska ha det i klassrummet. Flera

elever intygar att man har fått vara med och bestämma klassrumsreglerna. En elev berättar att det i hans klassrum finns en lapp med regler som alla elever i klassen har skrivit under. En annan elev anger att det finns en konsekvenstrappa. Om man till exempel slåss får man prata med fröken och händer det igen pratar fröken med ens föräldrar. Lärare berättar att klassregler gör eleverna själva och skolans regler är framtagna av elevrådet. Lärare berättar vidare att reglerna för skolan finns anslagna i korridorerna i "ögonhöjd". Lärarna berättar i intervju att Kollaskolan 4-6 startar upp arbetet med värdegrundsuppdraget genom att läsåret inleds med att man under två veckor jobbar ihop klasserna utifrån "KARTA". Detta står, enligt lärarna, för kunskap, ansvar, respekt, trygghet och arbetsglädje. Bland annat ägnas tid åt att eleverna ska lära känna och respektera varandra samt åt skolans ordningsregler. Lärare berättar att eleverna tar fram egna klassrumsregler.

Enligt lärarna har rektorn gett dem tid att diskutera studiero samt också låtit dem köpa in saker som till exempel skärmar och ståbord. Lärarna berättar att man bland annat har skärmar i klassrummen och att klassrumsmiljön har utformats för att skapa arbetsro. Det finns ett "lugnt hörn" eller ett tyst rum i anslutning till klassrummet. En lärare berättar att man i en klass har genomfört ett projekt för arbetsro. Eleverna har fått måla upp en vision av hur det ska vara i klassrummet. Eleverna berättar att om det blir prat så säger läraren till. En elev berättar vidare att om det inte hjälper så flyttar läraren isär de pratande eleverna eller låter dem byta plats med andra. En annan elev säger att man i hans klass sätter upp pärmar mellan bänkarna för att eleverna ska få jobba i lugn och ro. Några andra elever säger att deras lärare pratar mycket om reglerna och hur det ska vara i klassrummet. Eleverna tycker att det är bäst om lärarna säger till direkt om någon pratar. En del lärare står tysta och väntar på att eleverna ska bli tysta och att detta inte fungerar, enligt dessa elever. Eleverna bara fortsätter att prata. Eleverna har bestämda platser i klassrummen och det är lärarna som bestämmer platserna. Eleverna berättar att det för det mesta är lugnt på lektionerna, men att det kan vara lite stökigare på fredagarna. Några elever säger att det på vissa lektioner är mer stökigt än på andra. Lärarna anger att lärmiljön har blivit bättre i klassrummen. Rektorn anger också att studieron blivit bättre. Rektorn berättar att hon detta läsår har skapat flera halvklasser samt ökat antalet lärare för att förbättra trygghet och studiero.

På frågan om det finns gemensamma strategier för studiero svarar lärarna att man i ett arbetslag har kommit överens om att skriva på tavlan vad som ska hända under lektionen. I ett annat arbetslag pågår diskussioner om detta. Lärarna konstaterar att det ser olika ut för olika lärare. Representerarna för elevhälsan svarar, när det gäller frågan om det finns ett samlat arbete med att skapa studiero, att det inte finns uttalat men att lärarna har tagit efter varandra. När det gäller kartläggning av studiero frågar

skolsköterskan om detta vid elevernas hälsosamtal. Eleverna får också det som en fråga inför utvecklingssamtalen. Några elever nämner att det blir stökigt när man känner sig "orolig i kroppen". Representanter för elevhälsan och rektorn berättar att lärarna använder sig av "brainbreaks" under lektionerna för att eleverna ska få ett avbrott och sedan kunna "fånga koncentrationen". Vid lektionsobservationerna fick eleverna vid något tillfälle göra "sten-sax-påse" som ett kort avbrott under pågående lektion.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna bör arbeta för gemensamma förhållningssätt och gemensamma strategier, så att arbetet för att öka studieron blir mer samlat och strategiskt.

Skolinspektionens granskning visar att det på Kollaskolan 4-6 saknas ett mer samlat och tydligt förhållningssätt med gemensamma strategier när det gäller studiero. Granskningen visar visserligen att det pågår ett arbete med att skapa studiero, men rektorn och lärarna bör arbeta så att detta blir mer samlat, tydligt och strategiskt för elever och pedagogisk personal.

Av skollagen framgår att utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Enligt läroplanen ska alla som arbetar på skolan samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande. Vidare framgår av läroplanen att skolans mål är att varje elev tar ett personligt ansvar för sina studier och sin arbetsmiljö.

För att åstadkomma ett effektivt arbete med studiero krävs att skolan som helhet har ett gemensamt förhållningssätt kring detta arbete. För att åstadkomma en miljö på skolan där all undervisning präglas av studiero krävs att det finns väl fungerande forum för lärarna att diskutera och komma överens om gemensamma strategier och förhållningssätt.¹

¹ Skolinspektionen (2016c) *Skolans arbete med att säkerställa studiero – det räcker inte med att det är lugnt, eleverna måste också lära sig något*, Stockholm: Skolinspektionen, s 16.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn startar ett samlat arbete med att skapa studiero som eleverna deltar i.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20a § skollagen

9 kap. 20 och 22b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn analyserar och granskar skillnader mellan omdömen och resultat på nationella prov och har samtal med undervisande lärare om eventuella skillnader. Rektorn har till exempel jämfört resultaten mellan de nationella proven i svenska och lärarnas bedömningar för eleverna bakåt i tiden när det gäller årskurs 3, nuvarande årskurs 4. Lärarnas metoder och möjlighet till samverkan och samsyn i bedömningsarbetet behöver utvecklas för lärarna i årskurs 4-6. Visserligen sker samverkansträffar för ensamlärare med andra skolor men lärarnas möten på skolenheten handlar mest om praktiska frågor och elevärenden.

Rektorn analyserar och granskar eventuella skillnader i bedömningar av kunskapsresultat

Skolinspektionens granskning visar att rektorn analyserar och granskar skillnader mellan omdömen och resultat på nationella prov och har samtal med undervisande lärare om eventuella skillnader. Rektorn skriver i inskickat material att hon i januari och maj månad går igenom elevernas måluppfyllelse tillsammans med speciallärare och specialpedagog. Rektorn beskriver att hon våren 2017 såg att elevernas resultat i årskurs 5 skiftade mycket i olika ämnen. Rektorn skriver att hon i samtal med lärare märkte att om lärare brinner för ett ämne får eleverna högre resultat i det ämnet. Därför genomförde rektorn en omorganisation – nu är lärarna ämneslärare inte klasslärare som tidigare. Flera lärare berättar att det förra året fanns många elever med "insats krävs", det vill säga elever som inte når kunskapsmålen. Rektorn frågade då, berättar lärarna, vad detta berodde på och de gjorde en analys. Lärarna gjorde också en plan för ämnet med åtgärder. Lärarna var delaktiga i analys och att ge förslag och rektorn beslutade, berättar de. Vid intervju säger en lärare att rektorn i medarbetarsamtal har tagit upp hur många elever läraren har med "insats krävs".

Rektorn berättar vidare i inskickat material att hon i juni 2019 jämförde resultaten mellan de nationella proven i svenska och lärarnas bedömningar för eleverna bakåt i tiden när det gäller årskurs 3, nuvarande årskurs 4. Rektorn var ansvarig för årskurs 3 fram till augusti 2019. Rektorn fann att det var stora skillnader mellan klasser. Enligt rektorn hade nästan inga elever haft "otillräckliga kunskaper" enligt lärarnas bedömningar, men många elever fick det efter genomförande av de nationella proven. Rektorn skriver att strukturen för lärarna i F-3 gällande bedömningsstödet, det vill säga när och hur det ska genomföras, behöver tydliggöras, samt att det behöver ske fler dialogmöten kring bedömning för att tidigt ge stöd samt kvalitetssäkra lärarnas bedömningar. Rektorn skriver vidare att hon, speciallärare och specialpedagog haft möte med undervisande lärare i årskurs 1-3 för att ta reda på varför skillnaderna mellan klasserna blivit så stora samt varför lärarna inte satt "otillräckliga kunskaper" på elever i ett tidigare skede. För att följa upp insatta insatser i den enhet rektorn nu ansvarar för, årskurs 4-6, har rektorn valt att införa tester för elever under hösten och kommande vår. En lärare berättar att rektorn har pratat med henne och att hon har fått resurser i klassen eftersom det var många av hens elever som inte har klarat det nationella provet i trean.

Rektorn behöver ge lärarna förutsättningar att genom olika metoder kvalitetssäkra omdömen och betyg

Granskningen visar att lärarnas metoder och samverkan i bedömningsarbetet behöver utvecklas. När det gäller att använda sig av olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar säger en lärare att hen använder sig av bedömningsstöden. Läraren använder dessa själv och uppger att hen inte har haft tid att diskutera detta med sina kollegor. En lärare berättar att hen har lektioner tillsammans med sin ämneskollega vilket är bra ur bedömningssynpunkt. Representant från elevhälsan uppger att de kan fungera som "bollplank" vid betygssättning till exempel när det gäller undantagsbestämmelsen, det vill säga då lärare kan bortse från enstaka delar av kunskapskraven vid betygssättning. En lärare säger att samsyn när det gäller bedömning nog ska öka genom planerad samrättning av nationella prov. Lärare berättar att det skett lite sambedömning av nationella prov i årskurs 6. Lärarna säger att det förra läsåret var meningen att lärarna i årskurs 5 skulle hjälpa till att bedöma men det blev ingen tid för det. Detta läsår, berättar lärarna, är tanken att alla lärare i årskurserna 4-6 som undervisar i svenska ska sambedöma de nationella proven.

Flera av lärarna efterlyser ämneskonferenser för att bland annat utveckla sina kompetenser gällande bedömning. Lärarna anger också i intervju att det på möten mest handlar om praktiska frågor och elevärenden. Samverkansträffar med andra skolor finns för "ensamlärare" men inte för till exempel lärare i svenska. En lärare

säger att hen vill ha samsyn inom skolan först innan man träffar lärare från andra skolor. När det gäller att göra egna prov eller screeningar för att från år till år kunna jämföra resultat och utvärdera egen undervisning säger lärare att det inte finns några sådana "föreskrifter" på skolan. Några lärare berättar att de gör tester för att kunna jämföra från år till år.

Rektorn anger att hon ger lärarna förutsättningar för att göra likvärdiga bedömningar genom att det finns två lärare med samma behörighet i arbetslagen. Rektorn anger också att hon ger lärarna tid för likvärdig bedömning genom att man har mötestid på onsdagar. Bedömning ska vara ett återkommande innehåll. Lärarna i årskurs 4 och 5 ska under höstlovet ha en halvdag med förstelärare för att diskutera bedömning. Lärarna ska dessförinnan ha lagt in sina bedömningar i Vklass. För årskurs 6 kommer det att vara en betygskonferens som rektorn själv ska leda. Lärarna går en kurs via Skolverket i betyg och bedömning för årskurs 4-6.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn och lärarna behöver utveckla metoder och arbetsformer för samverkan kring likvärdig bedömning och betygssättning.

Skolinspektionens granskning av Kollaskolan 4-6 visar att metoder och arbetsformer kring sambedömning och betygssättning behöver utvecklas. Rektorn gör visserligen analyser av kunskapsresultat tillsammans med lärare och elevhälsan men rektorn behöver tillsammans med lärarna tydliggöra arbetsformer och utveckla metoder för att säkerställa likvärdig bedömning och betygssättning.

Likvärdighet är en viktig princip i skollagen och det anges i lagen att utbildning inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas. För att betygssättningen ska bli likvärdig och rättssäker är det viktigt att lärares bedömningar vilar på så säker grund som möjligt. Betygen kan aldrig bli mer tillförlitliga än de bedömningar som de grundar sig på. Det är därför viktigt att lärare redan i planeringen av undervisningen skapar förutsättningar för bedömningar som ger eleverna goda möjligheter att visa sina kunskaper. Sambedömning och samarbete lärare emellan förbättrar möjligheterna för en mer likvärdig bedömning och betygssättning. Rektorn har ett ansvar för att ge lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra sin egen bedömning i syfte att verka för likvärdighet.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn skapar förutsättningar för lärarna så att det finns en samstämmighet kring hur styrdokumentet tolkas (och då särskilt

kunskapskraven) och hur elevprestationer bedöms och vägs ihop.² Det ligger i lärarens profession att bedöma var eleven befinner sig i relation till de nationella kunskapskraven. Det är inte bara bedömning i samband med betygssättning som är viktigt. Även de bedömningar som lärarna behöver göra i icke-betygssättande årskurser behöver vara likvärdiga, även om de inte med nödvändighet måste ske vid något särskilt bestämt tillfälle. Att lärares formativa bedömningar om elevernas prognostiserade utveckling är likvärdiga är inte minst viktigt eftersom de kan spela en avgörande roll för att tidigt upptäcka elever som är i behov av särskilt stöd. Det är viktigt att lärarnas bedömningar kvalitetssäkras utifrån att bedömningen av elevens prestation sker med utgångspunkt i kunskapskraven och den nationella nivån för vad som avses med att ha uppnått olika kunskapskrav. Vidare behöver rektorn ge lärarna förutsättningar att med flera olika metoder utveckla sin bedömarkompetens.

På Skolinspektionens vägnar

X Bo Jersenius

Beslutsfattare
Signerat av: Bo Jersenius

X Ann-Kristin Hammersberg

Utredare/föredragande
Signerat av: Ann-Kristin Hammersberg

I handläggningen av ärendet har även utredare Christina Sjögren medverkat.

² Skolverket (2013) *Sambedömning i skolan*, s 8.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Åtta lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 8 oktober 2019 till den 10 oktober 2019. Besöket genomfördes av Ann-Kristin Hammersberg och Christina Sjögren.

Skolenheten bestod fram till våren 2019 av årskurserna 3 till 5. Sedan augusti 2019 är det en skolenhet som består av årskurserna 4 till 6. På skolan går det 231 elever. Skolan leds av en rektor.

Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i regelbunden kvalitetsgranskning i Kollaskolan 4-6 i Kungsbacka kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde 1: <Ange utvecklingsområdet i sin helhet>
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 2: <Ange utvecklingsområdet i sin helhet>
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 3: <Ange utvecklingsområdet i sin helhet>

Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras:
Utvecklingsområde 4: <Ange utvecklingsområdet i sin helhet>
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: